4 Μαΐου 2019
Αμφ. Πολεμικού Μουσείου

Παράνομη χρήση προσωπικών δεδομένων για σκοπούς εμπορικής προώθησης

Στο μεταίχμιο αστικού δικαίου και διατάξεων κατά αθέμιτων εμπορικών πρακτικών

Ευάγγελος Ι. Μαργαρίτης
Δικηγόρος, Δ.Ν., CIPP/E
Μεταδιδακτορικός Ερευνητής
Νομικής Αθηνών

1. Εισαγωγή/ Η προβληματική: Προστασία Προσωπικών Δεδομένων με εφαρμογή του Ν. 2251/1994 ή/ και του Ν. 146/1914

- Παράλληλα «κανονιστικά» σύμπαντα. Μπορεί να βρεθεί η «τομή» τους;
- Consumer law deals with fair contracting; data protection law with fair processing (Helberger/Borgesius/Reyna, CMLR Review, 2017, 5)
- **Ν. 2251/1994** : Εφαρμογή σε αθέμιτες εμπορικές πρακτικές επιχειρήσεων
- **Ν. 146/1914**: Απαγορεύεται κατά τας εμπορικάς, …. συναλλαγάς πάσα προς τον σκοπόν ανταγωνισμού γινομένη πράξις, αντικειμένη εις τα χρηστά ήθη
- **ΓΚΠΔ**: Ο κανονισμός θεσπίζει κανόνες που αφορούν την επεξεργασία ΠΔ και την ελεύθερη κυκλοφορία των ΠΔ.

2. Υποκειμενική τομή των συστημάτων : Το υποκείμενο δεδομένων ως «καταναλωτής»

- Κάθε Υποκείμενο ΠΔ ΔΕΝ ΕΊΝΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ!
- ΓΚΠΔ: **Υποκείμενο** των δεδομένων → κάθε ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο
- Ν. 2251/1994: **Καταναλωτής** → κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο ενεργεί για λόγους οι οποίοι **δεν εμπίπτουν** στην εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή ελευθέρια επαγγελματική του δραστηριότητα
- ΓΚΠΔ: **Υπεύθυνος Επεξεργασίας** → Φυσικό ή νομικό πρόσωπο που, μόνο ή από κοινού με άλλο, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα
- Ν. 2251/1994: **Προμηθευτής** → κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που ενεργεί για σκοπούς συναφείς με τις εμπορικές, επιχειρηματικές, βιοτεχνικές ή επαγγελματικές του δραστηριότητες,

3. Εμπορική Επικοινωνία ως αθέμιτη εμπορική πρακτική (B2C)

•Ν. 2251/1994(9β): **Εμπορική πρακτική**: κάθε πράξη, παράλειψη, τρόπος συμπεριφοράς ή εκπροσώπησης, εμπορική επικοινωνία, συμπεριλαμβανομένης της διαφήμισης και του μάρκετινγκ ενός προμηθευτή, που συνδέεται άμεσα με την προώθηση, πώληση ή προμήθεια ενός προϊόντος σε καταναλωτές.

•Ν. 2251/1994(9η) :**Απαγορεύονται**, ως επιθετικές, εμπορικές πρακτικές που συνίστανται, ιδίως, σε: (γ) συνεχή και *ανεπιθύμητη* άγρα πελατών μέσω τηλεφώνου, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή άλλων μέσων εξ αποστάσεως, εκτός από περιστάσεις και στο βαθμό που αυτό δικαιολογείται για να επιβληθεί εκπλήρωση συμβατικής υποχρέωσης **με την επιφύλαξη διατάξεων ΠΔ**

4. Συνέπεια: Άρση και Παράλειψη

- Δικαίωμα Καταγγελίας σε ΓΓ Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή
- Κάθε καταναλωτής → δικαίωμα να ζητά άρση και παράλειψη και αποζημίωση. Τι γίνεται με τις Ενώσεις Καταναλωτών;
- Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, κατόπιν καταγγελίας ή και αυτεπαγγέλτως:
  - σύσταση για συμμόρφωση εντός οριζόμενης προθεσμίας, άρση της προσβολής και παράλειψή της στο μέλλον
  - πρόστιμο από χίλια πεντακόσια (1.500) έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.
  - προσωρινή διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης ή τμήματός της από (3) μήνες έως (1) έτος

5. Πότε εφαρμόζεται η επιφύλαξη υπέρ της νομοθεσίας ΠΔ

ΓΚΠΔ

- Opt - in vs Legitimate Interest?
- Δικαίωμα Ανάκλησης της Συγκατάθεσης
- Πάντοτε: Προηγείται η Ενημέρωση του Υποκειμένου των Δεδομένων (άρθρο 13 ΓΚΠΔ – ιδίως αναφορά στους «αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»
- Δικαίωμα Εναντίωσης (άρθρο 21 ΓΚΠΔ)

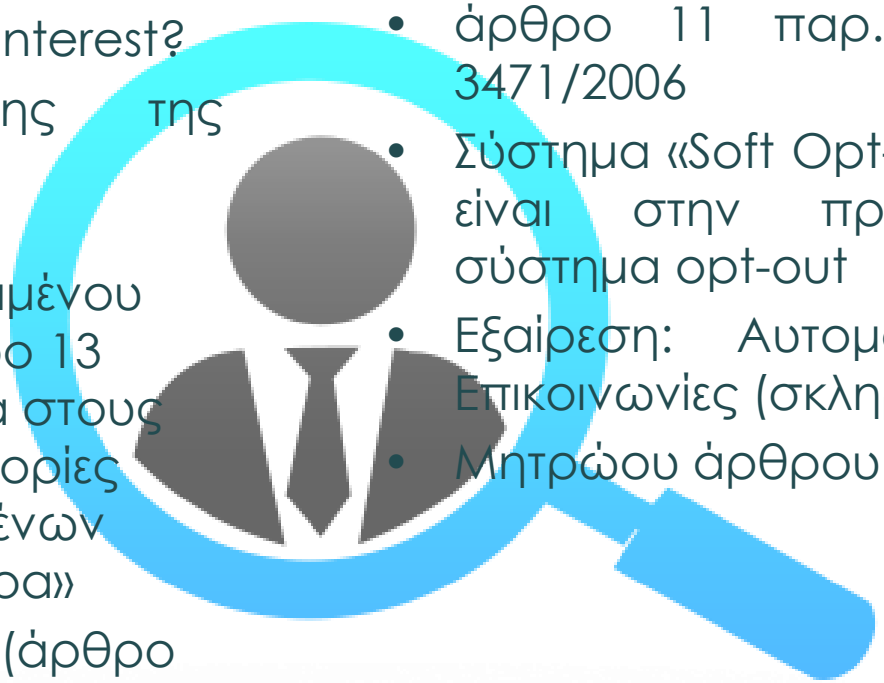

2002/58/ΕΚ – ν. 3471/2006

- άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 3471/2006
- Σύστημα «Soft Opt-In», το οποίο είναι στην πραγματικότητα σύστημα opt-out
- Εξαίρεση: Αυτοματοποιημένες Επικοινωνίες (σκληρό Opt-in)
- Μητρώου άρθρου 11

6. Συνέπειες Παράνομης Επεξεργασίας ΠΔ

- Δικαίωμα καταγγελίας σε ΑΠΔΠΧ
- Δικαίωμα άρσης και παράλειψης, και αποζημίωσης
- Επιβολή προστίμου από ΑΠΔΠΧ

- Δικαίωμα καταγγελίας σε ΑΠΔΠΧ
- Δικαίωμα άρσης και παράλειψης, και αποζημίωσης
- Επιβολή προστίμου από ΑΠΔΠΧ

- Συλλογικές Αγωγές;
- 80 ΓΚΠΔ: Μη κερδοσκοπικός φορέας, οργάνωση ή ένωση διαθέτει καταστατικούς σκοπούς που είναι γενικού συμφέροντος και δραστηριοποιείται στον τομέα της προστασίας των ΠΔ μπορεί να ασκεί συλλογικές αγωγές
- ΕΕ: Απάντηση της 03/10/2018: Αποκλείονται άλλες ενώσεις
- Προδικαστικό Ερώτημα στο ΔΕΕ από το Εφετείο του Düsseldorf της 19.1.2017 - I-20 U 40/16. Μπορούν Ενώσεις Καταναλωτών να ασκούν τέτοιες αγωγές;
- BGH/ 11 Απρ 2019 - I ZR 186/17: Αναστολή Δίκης μέχρι έκδοση απόφασης από το ΔΕΕ

7. Εμπορική Επικοινωνία ως αθέμιτη ανταγωνιστική πράξη (B2B)

- Η παράνομη χρήση προσωπικών δεδομένων για σκοπούς εμπορικής προώθησης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 146/1914;
- Τεράστια Πρακτική Σημασία → Απευθείας Προσφυγή κατά Ανταγωνιστή

- Πλούσια Νομολογία Γερμανικών Δικαστηρίων
- LG Bochum, 07.08.2018, Az. I-12 O 85/15: Ανταγωνιστές Online Εμπορίου
- LG Würzburg, 13.09.2018, Az. 11 O 1741/18 : Δικηγόρος κατά Δικηγόρου (Θ)
- OLG Hamburg, 25.10.2018, Az. 3 U 66/17: Ευαίσθητα Προσωπικά Δεδομένα (Θ*)
- LG Wiesbaden, 05.11.2018 - 5 O 214/18/: Υπηρεσίες Πιστοληπτικής Αξιολόγησης (Α) (Ένωση καταναλωτών)

- Ερώτημα: Συνιστούν οι διατάξεις περί προστασίας ΠΔ διατάξεις με «περιεχόμενο ηθικά φορτισμένο»;

8. Γενικό Συμπέρασμα

- Η τομή των δικαίων ΠΔ και Κ αλλά και ΑθΑ απασχολεί το ΔΕΕ.
- Το ζήτημα έχει εξαιρετικά μεγάλη σημασία ενόψει της οικονομικής λειτουργίας των BigData
- CaCPA: Ενιαίο σύστημα προστασίας
- Αναμονή του consumer package deal:
- βλ. Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών και με την κατάργηση της οδηγίας 2009/22/ΕΚ
- *Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να καλύπτει διάφορους τομείς, όπως η προστασία των δεδομένων …*

9. Αντί Επιλόγου
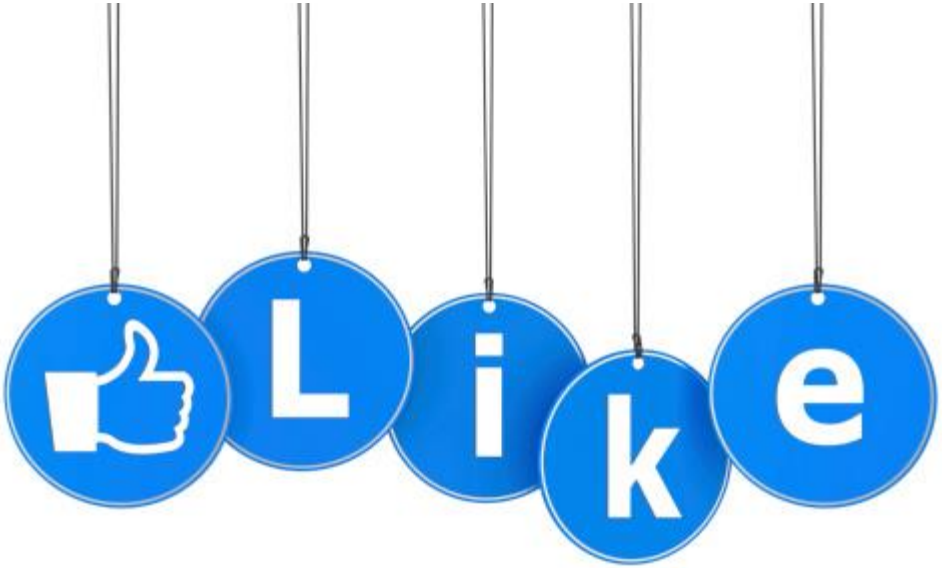
Ευχαριστώ για την Προσοχή Σας ☺